

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/22-03/59
URBROJ: 613-01-06-2-22-10
Zagreb, 23. studenoga 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska seljačka
stranka
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	8
	Planiranje	9
	Financijski izvještaji	10
III.	REVIZIJA ZA 2021.	20
	Ciljevi i područja revizije	20
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	20
	Metode i postupci revizije	21
	Nalaz za 2021.	22
	Provedba naloga i preporuka	27

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske seljačke stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Stranka ima ustrojenu knjigu ulaznih računa koja sadrži 1 813 ulaznih računa u ukupnom iznosu od 1.878.422,00 kn, ali ne obuhvaća 674 ulazna računa ispostavljena Stranci za izbornu promidžbu u vezi s lokalnim izborima održanim u svibnju 2021., koji su evidentirani u poslovnim knjigama (putem temeljnica) i iskazani u financijskim izvještajima u ukupnom iznosu od 734.103,00 kn.

Za 2021. evidentiran je i iskazan ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine i obračunana amortizacija u iznosu od 43.358,00 kn. Revizijom je utvrđeno da je za dva prijevozna sredstva korisni vijek upotrebe istekao prije 2017., a obračunan je ispravak vrijednosti u iznosu od 7.000,00 kn. Zbog navedenog su ispravak vrijednosti dugotrajne imovine i obračun amortizacije za 2021. pogrešno evidentirani i iskazani više za 7.000,00 kn, odnosno trebalo ih je evidentirati i iskazati u iznosu od 36.358,00 kn.

Podaci o višku/manjku prihoda nisu u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2021. točno evidentirani ni iskazani. Tako je u poslovnim knjigama evidentiran i u Izvještaju o prihodima i rashodima iskazan manjak prihoda za izvještajno razdoblje u iznosu od 1.227.463,00 kn te u jednakom iznosu i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju. U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. također je iskazan manjak prihoda u iznosu od 1.227.463,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu od 2.430.585,00 kn nije evidentiran u poslovnim knjigama ni iskazan u Izvještaju o prihodima i rashodima (stupac Ostvareno u izvještajnom razdoblju), a u prosincu 2021. korigiran je za ispravak vrijednosti imovine u iznosu od 68.755,00 kn te iznosi 2.361.830,00 kn. Navedeni korigirani višak prihoda pogrešno je u poslovnim knjigama evidentiran u okviru računa vlastitih izvora, umjesto u okviru pripadajućeg računa viška prihoda (prema računskom planu za neprofitne organizacije). Nadalje, iz navedenog proizlazi da je, umjesto manjka prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju (1.227.463,00 kn), nakon izvršene korekcije prenesenog viška prihoda iz prethodnog razdoblja (2.361.830,00 kn, nakon korekcije), u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 1.134.367,00 kn.

U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. iskazani su izvanbilančni zapisi – aktiva (AOP 201) u iznosu od 858.685,00 kn, a odnose se na potencijalne obveze po sudskim sporovima u iznosu od 660.000,00 kn, tuđu imovinu (službeni automobil) dobivenu na korištenje na temelju zaključenih ugovora o operativnom *leasingu* u iznosu od 187.435,00 kn te ugovora o najmu multifunkcijskih uređaja za ispis u iznosu od 11.250,00 kn. Navedeni izvanbilančni zapisi u Bilanci na dan 31. prosinca 2021. nisu iskazani u jednakom iznosu (858.685,00 kn) i u okviru računa Izvanbilančni zapisi – pasiva (AOP 202), a u poslovnim knjigama nisu uopće evidentirani, iako ih je trebalo evidentirati na pripadajućim računima iz računskog plana za neprofitne organizacije (skupina računa 61 Izvanbilančni zapisi – aktiva te 62 – Izvanbilančni zapisi – pasiva).

Glavni odbor Stranke je u prosincu 2021. donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza za 2021. i imenovanju inventurne komisije, koja je sastavila Izvješće o obavljenom popisu. Popisom je obuhvaćena nefinancijska i financijska imovina u vrijednosti od 1.974.512,00 kn te obveze u iznosu od 263.767,00 kn. Popisne liste, koje su ujedno i sastavni dio Izvješća o obavljenom popisu, ne sadrže detaljnu razradu jamčevnih pologa u iznosu od 42.922,00 kn te obveza za naknade osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 9.555,00 kn. Također, temeljem jednog ulaznog računa u glavnoj knjizi evidentirana su dva prijenosna računala pojedinačne vrijednosti od 2.099,00 kn, dok je u analitičkoj evidenciji osnovnih sredstava, umjesto dva računala pojedinačne vrijednosti od 2.099,00 kn, evidentirano jedno računalo nabavne vrijednosti od 4.198,00 kn. U Izvješću o obavljenom popisu imovine i obveza nije utvrđena razlika u količini u odnosu na stanje u poslovnim knjigama.

Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima sadrže razradu i dopunu podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ali nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su ostali prihodi ostvareni u iznosu od 150.682,00 kn, što je 139.365,00 kn ili 1 231,5 % više u odnosu na prethodnu godinu; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa ostvarene su u iznosu od 86.665,00 kn, što je 76.137,00 kn ili 723,2 % više u odnosu na prethodnu godinu; ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 56.527,00 kn, što je 42.148,00 kn ili 293,1 % više u odnosu na prethodnu godinu; financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 49.656,00 kn, što je 30.234,00 kn ili 155,7 % više u odnosu na prethodnu godinu; prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 43.682,00 kn, što je 26.492,00 kn ili 154,1 % više u odnosu na prethodnu godinu; rashodi za usluge ostvareni su u iznosu od 2.265.401,00 kn, što je 942.140,00 kn ili 71,2 % više u odnosu na prethodnu godinu; prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 189.886,00 kn, što je 223.836,00 kn ili 54,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu; prihodi po posebnim propisima ostvareni su u iznosu od 2.734.447,00 kn, što je 1.462.018,00 kn ili 34,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. (točka 2. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u veljači 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Sljednik je Hrvatske pučke seljačke stranke osnovane 1904., a od 1925. djeluje pod sadašnjim imenom. Skraćeni naziv Stranke je HSS, a sjedište Ulica kralja Zvonimira 17, Zagreb. Djelokrug Stranke određen je Statutom, Programom i drugim programskim dokumentima, a rad i djelovanje Stranke su javni.

Statut Stranke, koji je bio na snazi do 22. prosinca 2021., donesen je u veljači 2019., a dopune Statuta u srpnju 2020. te prosincu 2021. Statutom su utvrđeni naziv, sjedište i znak Stranke, zastupanje, ciljevi, način djelovanja i javnost rada, članstvo, ustrojstvo, središnja tijela Stranke, tajništvo Središnjice, organizacijski oblici djelovanja, interesni i posebni oblici djelovanja, kandidacijski i izborni proces u Stranci, sudjelovanje Stranke na izborima i obnašanje dužnosti, trajanje mandata i stegovne mjere, sredstva za rad te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Od 22. prosinca 2021. na snazi je pročišćeni tekst Statuta kojim je, u odnosu na prethodni Statut, uređeno postupanje u vrijeme rata, epidemije, pandemije, elementarnih nepogoda i drugih izvanrednih stanja štetnih za ljudsko zdravlje i živote.

Prema Statutu, Stranka svojim djelovanjem promiče nacionalnu slogu, mir, pravicu i čovječnost. Brine se o svim slojevima društva, očuvanju nacionalnih, kulturnih, tradicijskih te ekoloških vrijednosti, slobodi vjeroispovijesti i pravu svakog čovjeka da, poštujući prava drugih, uredi svoj život prema vlastitom izboru. Posebno se zalaže za jednake mogućnosti, socijalnu pravdu te otvorenu i demokratsku Republiku Hrvatsku unutar Europske unije, u kojoj građani sudjeluju u politici i u kojoj korporacijski interesi nisu i ne mogu biti važniji od njih. Također, posebno se zalaže za trajno održivo društvo kroz temeljne promjene u našem odnosu prema okolišu i prirodi, a u sklopu toga i u sveukupnom načinu gospodarskog, društvenog i političkog života. Stranka će činiti sve da se država izgradi na načelima čovječnosti, slobode, demokracije, mirotvorstva, znanja, pravne države, socijalne pravde, zaštite čovjekova zdravlja i okoliša uz trajno održiv razvoj te da kao politička stranka na vlasti ili u opoziciji može bitno utjecati na utvrđivanje najvažnijih odrednica hrvatske politike, u smislu nauka braće Antuna i Stjepana Radića.

Članom Stranke može postati svaki punoljetni poslovno sposobni hrvatski državljanin koji prihvaća programske ciljeve i Statut Stranke. O primanju u članstvo Stranke u pravilu odlučuje odbor najnižeg organizacijskog oblika Stranke koji djeluje na području na kojem kandidat za člana ima prebivalište. Stranka može imati i počasne članove, a na području Republike Hrvatske Stranka ima 10 200 članova.

Stranka je jedinstvena politička stranka ustrojena u pojedine oblike prema kriterijima teritorijalne razine i funkcionalnosti, kojima se postiže decentralizacija odlučivanja i funkcioniranja, radi jačanja Stranke kao cjeline. U skladu sa Statutom, ustrojstveni oblici Stranke su: središnja tijela Stranke; tajništvo Središnjice sa svojim uredima i službama; organizacijski oblici djelovanja: županijska, gradska i općinska organizacija (organizacija gradske četvrti) te ogranak; interesni oblici djelovanja (Organizacija žena Hrvatsko srce, Organizacija mladih, Sveučilišna organizacija, Organizacija branitelja Hrvatski sokol i Klub seniora) te posebni oblici djelovanja (organizacije Stranke u inozemstvu). Prema Statutu, članovi Stranke koji žive u inozemstvu, a državljani su Republike Hrvatske, mogu osnivati ogranke u skladu sa Statutom ako prihvaćaju programske dokumente i ciljeve Stranke u domovini.

Na području Republike Hrvatske Stranka ima 152 općinske, 68 gradskih i 20 županijskih organizacija.

Središnja tijela Stranke su: predsjednik, Predsjedništvo, prošireno Predsjedništvo, glavni tajnik, politički tajnik, Stručno vijeće, Nadzorni odbor, Statutarno povjerenstvo, Časni sud, Počasni odbor, Glavni odbor i Glavna skupština. Mandat tijela Stranke traje četiri godine.

Predsjednik Stranke zastupa i predstavlja Stranku; skrbi se o cjelovitosti djelovanja Stranke te se brine o poštovanju Statuta i zakonitosti rada Stranke; vodi politiku Stranke u skladu s programskim dokumentima i odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva Stranke te se brine o izvršavanju odluka navedenih tijela; saziva i otvara Glavnu skupštinu i Glavnu izbornu skupštinu, ali joj u pravilu ne predsjedava; saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva, proširenog Predsjedništva i Glavnog odbora; izrađuje prijedloge dnevnih redova za sve sjednice kojima predsjedava; brine se o imovini Stranke i naredbodavac je po financijskim sredstvima; samostalno imenuje i opoziva zamjenika predsjednika Stranke, političkog tajnika, voditelja Ureda predsjednika i glasnogovornika Stranke; predlaže Glavnom odboru kandidata za glavnog tajnika, dodjeljivanje počasnog članstva i Glavnoj skupštini kandidata za izbor počasnog predsjednika Stranke; predlaže Predsjedništvu, a po potvrdi Predsjedništva i Glavnom odboru, kandidate za predsjednika Republike; donosi liste kandidata za zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu; samostalno parafira međustranačke sporazume i dogovore, a potpisuje kad ih prihvati Glavni odbor te obavlja i druge dužnosti utvrđene zakonima, Statutom, odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora, Predsjedništva i proširenog Predsjedništva. Za svoj rad odgovoran je Glavnoj skupštini, a može biti biran neograničen broj puta, osim ako nije opozvan. Od konca ožujka 2016. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) predsjednik Stranke je Krešo Beljak.

Predsjedništvo Stranke ima 15 članova, a čine ga predsjednik Stranke, zamjenik predsjednika, šest potpredsjednika, glavni tajnik, politički tajnik, voditelj Stručnog vijeća, predstavnik Kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru i tri birana člana Predsjedništva. Predsjedništvo provodi odluke i zaključke Glavne skupštine i Glavnog odbora te vodi tekuću politiku Stranke; predlaže i provodi političke, gospodarske, socijalne i druge programe po odlukama Glavnog odbora te donosi političke i druge odluke o pitanjima o kojima ne odlučuje Glavna skupština i Glavni odbor; priprema materijale o kojima raspravljaju i odlučuju Glavna skupština i Glavni odbor; daje suglasnosti na pravilnike asocijacija Stranke, donosi Odluku o sazivanju Glavne skupštine te Odluku o raspisivanju unutarstranačkih izbora; određuje broj predstavnika (delegata) pojedine općinske organizacije na Glavnoj skupštini; donosi Pravilnik o radu tajništva Središnjice, Pravilnik o evidenciji članstva te Poslovnik o svom radu; imenuje posebne stranačke radne skupine (komisije) za izradu prijedloga Statuta, Programa, Programske deklaracije i Izbornog programa Stranke te ravnatelje ravnateljstva; predlaže Glavnom odboru proračun prihoda i rashoda Stranke, brine se za njegovo izvršenje i utvrđuje prijedlog završnog računa; raspravlja i predlaže Glavnom odboru odluke o raspolaganju stranačkom imovinom te odluke o osnivanju gospodarskih i drugih pravnih subjekata; predlaže Glavnom odboru osnivanje Stručnog vijeća; ima pravo i dužnost nadzora nad svim oblicima djelovanja Stranke te se brine za financiranje svojih djelatnosti i financiranje tajništva Središnjice; ima ovlasti podnijeti prijedloge za izmjene i dopune Statuta te obavlja i druge poslove predviđene Statutom, odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora.

Prošireno Predsjedništvo ima neograničen broj članova, a čine ga članovi Predsjedništva, predsjednici Hrvatskog srca, Organizacije mladih, Sveučilišne organizacije, Hrvatskog sokola i Kluba seniora te drugih asocijacija, zastupnici u Europskom parlamentu i Hrvatskom saboru, članovi Vlade Republike Hrvatske, župani, šest predstavnika županijskih organizacija koje su za županijske skupštine ostvarile najbolji izborni rezultat. Radi i djeluje u skladu s Poslovnikom o radu proširenog Predsjedništva. Provodi odluke i zaključke Predsjedništva, Glavne skupštine i Glavnog odbora, predlaže i provodi tematsku politiku Stranke, posebno u vezi s politikom interesnih oblika djelovanja stranaka (asocijacija) te regionalnim politikama.

Glavni tajnik Stranke je po funkciji direktor tajništva Središnjice te koordinira i upravlja radom ureda i službi koje čine tajništvo i koordinira radom tajništva županijskih organizacija. Na prijedlog predsjednika Stranke, imenuje ga Glavni odbor. Zastupa i predstavlja Stranku u administrativnim i organizacijskim poslovima prema nadležnim državnim tijelima te po ovlaštenju predsjednika Stranke zaključuje ugovore, priprema sjednice Glavne skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva i osigurava provođenje njihovih odluka, pruža stručnu pomoć organizacijskim oblicima djelovanja, sudjeluje u radu Stručnog vijeća, Kluba zastupnika i drugih asocijacija i tijela Stranke, koordinira rad stručno-političkih povjerenstava i tijela Stranke te obavlja i druge dužnosti predviđene Statutom i odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva Stranke. Glavni tajnik Stranke od 10. svibnja 2019. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2022.) je Željko Lenart.

Politički tajnik je po funkciji glavni stranački ideolog. Zastupa i predstavlja Stranku, prema nalogu predsjednika Stranke, na stranačkim skupovima i u javnosti te na znanstvenim skupovima, tribinama i slično. Pruža političku i ideološku pomoć ograncima, općinskim, županijskim i drugim organizacijama, sudjeluje u radu Stručnog vijeća, Kluba zastupnika i drugih asocijacija i tijela Stranke, koordinira rad stručno-političkih povjerenstava i tijela Stranke te obavlja i druge dužnosti predviđene Statutom i odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva Stranke.

Stručno vijeće osniva se radi promicanja stručnog rada Stranke u promidžbi i obnašanju vlasti te pružanju stručne pomoći zastupnicima u Hrvatskom saboru, vijećnicima i nositeljima izvršne vlasti Stranke. Voditelj Stručnog vijeća predsjedava, koordinira i upravlja radom Stručnog vijeća Stranke. Čine ga voditelj, ravnatelji i drugi članovi Stručnog vijeća.

Nadzorni odbor prati i nadzire provođenje Statuta i odluka središnjih tijela Stranke, materijalno-financijsko poslovanje, pregledava završni račun i podnosi izvješća središnjim tijelima Stranke. Ima pet članova i pet zamjenika koje bira Glavna skupština.

Statutarno povjerenstvo tumači Statut Stranke, prati njegovu primjenu i odlučuje prema prijavama za kršenje Statuta. Dužno je davati obvezna tumačenja Statuta i drugih općih akata na zahtjev središnjih tijela Stranke. Ima pet članova i pet zamjenika koje bira Glavna skupština.

Časni sud odlučuje po žalbama protiv odluka općinskih i županijskih organizacija, Glavnog odbora, Predsjedništva i predsjednika Stranke, o izrečenim stegovnim mjerama, kao i protiv odluka o suspenziji u skladu s Pravilnikom o radu Časnog suda, koji donosi Glavni odbor. Ima pet članova i pet zamjenika koje bira Glavna skupština.

Počasni odbor ima isključivo savjetodavnu funkciju. Može donositi zaključke i prijedloge drugim središnjim tijelima Stranke te se očitovati po zamolbama i dopisima svih članova Stranke, kao i svih ustrojstvenih oblika Stranke.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Glavne skupštine, a čine ga članovi proširenog Predsjedništva, tehnički, financijski, međunarodni i organizacijski tajnik te glasnogovornik Stranke, voditelj Ureda predsjednika, 20 predsjednika županijskih organizacija i predsjednik Gradske organizacije Grada Zagreba, predsjednici županijskih skupština, zamjenici župana, gradonačelnici i načelnici općina, zamjenski članovi, ako je predsjednik županijske organizacije ujedno i član proširenog Predsjedništva, predsjednik županijske skupštine, zamjenik župana, gradonačelnik ili načelnik općine. Utvrđuje tekuću politiku Stranke, prijedlog Statuta, Programa, Programske deklaracije i Izbornog programa, donosi strateške i programske smjernice, Pravilnik o prestanku članstva, Pravilnik o dodjeli povelja, pohvalnica i zahvalnica, Pravilnik o članarini, Pravilnik o financijskom poslovanju Stranke, Pravilnik o radu Stručnog vijeća, Pravilnik o radu Nadzornog odbora, Pravilnik o radu Statutarnog povjerenstva te Pravilnik o radu Časnog suda; odlučuje o promjeni sjedišta Stranke; na prijedlog predsjednika Stranke bira članove Počasnog odbora i dodjeljuje počasno članstvo; donosi odluku o osnivanju Stručnog vijeća te imenuje njegovog voditelja; donosi konačnu odluku o potpisivanju međustranačkih sporazuma i dogovora; upravlja i donosi odluke o raspolaganju imovinom Stranke; na prijedlog Predsjedništva Stranke donosi proračun prihoda i rashoda i odobrava završni račun te obavlja i druge poslove predviđene Statutom i odlukama Glavne skupštine. Sjednice Glavnog odbora saziva i predsjedava im predsjednik Stranke, a održavaju se prema potrebi, u pravilu jednom u šest mjeseci.

Glavna skupština je najviše tijelo Stranke. Ima neograničen i promjenjiv broj članova, a čine je po funkciji svi članovi Glavnog odbora, predsjednici svih općinskih i gradskih organizacija te organizacija gradskih četvrti Grada Zagreba, zamjenski članovi ako je predsjednik općinske ili gradske organizacije član Glavne skupštine po drugoj osnovi, imenovani predstavnici općinskih organizacija u skladu s njihovim rezultatima, ostvarenim na prethodnim izborima za predstavničko tijelo lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razmatra i usvaja izvješće koje podnosi predsjednik, a prema potrebi i druga tijela Stranke, donosi Statut, Program, Programske deklaracije, Izborni program, rezolucije, deklaracije te druge programske i opće akte u skladu sa Statutom. Glavna skupština održava se najmanje jednom godišnje.

Uz Statut doneseni su i drugi opći akti (Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o radu tajništva Središnjice Stranke i organizaciji, radu i poslovanju tajništva Stranke) kojima je uređeno poslovanje Stranke.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Stranke su prihodi iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine i članski doprinosi, dobrovoljni prilozi (donacije) od fizičkih i pravnih osoba te drugi izvori.

Koncem 2021. Stranka je imala deset zaposlenika (šest u Središnjici i četiri u organizacijskim jedinicama).

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Stranka je unutarnjim aktima (Statut, Etički kodeks, Pravilnik o radu tajništva središnjice Stranke i organizaciji, radu i poslovanju tajništva Stranke, Pravilnik o financijskom poslovanju), između ostalog, uredila pravila ponašanja, standarde etičkog ponašanja, postupke i metode unutarnjih kontrola koje trebaju poštovati svi zaposlenici i članovi Stranke. Svaki ulazni račun provjerava tehnički tajnik (kontrolira nastanak poslovnog događaja) i financijski tajnik (obavlja formalnu i računsku kontrolu), a ovjerava predsjednik Stranke. Tijela Stranke održavaju sastanke te podnose izvješća u skladu s odredbama Statuta.

Prema Zapisniku sa sjednice Nadzornog odbora održane u veljači 2022., financijsko poslovanje Stranke za 2021. u skladu je sa Statutom i Pravilnikom o financijskom poslovanju Stranke, kao i važećim zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske.

Stranka redovnim objavama na mrežnim stranicama i društvenim mrežama (Facebook, Instagram, Twitter) objavljuje podatke o provedenim aktivnostima te poštuje propise kojima je regulirano pravo pristupa informacijama, transparentnost i odgovornost, objavljivanje propisanih izvještaja i planova te drugih akata.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan Stranke za 2021. doneseni su i usvojeni na sjednici Glavnog odbora u prosincu 2020., a njihove izmjene i dopune u prosincu 2021.

Financijskim planom za 2021. planirani su ukupni prihodi i rashodi u iznosu od 3.042.000,00 kn. Prema izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2021., prihodi su planirani u iznosu od 2.739.329,00 kn, a rashodi u iznosu od 4.153.912,00 kn. Planirani prihodi odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.300.000,00 kn, prihode iz državnog proračuna u iznosu od 1.076.000,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 152.200,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 43.575,00 kn, prihode od (financijske) imovine u iznosu od 54,00 kn te druge prihode u iznosu od 167.500,00 kn (od refundacija 10.000,00 kn; od drugih nespomenutih prihoda 157.500,00 kn). Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 3.029.209,00 kn (vrijednosno značajniji su planirani za rashode za usluge u iznosu od 2.190.080,00 kn te rashode za materijal i energiju u iznosu od 575.565,00 kn), rashode za zaposlene u iznosu od 991.603,00 kn, financijske rashode u iznosu od 46.600,00 kn, rashode amortizacije u iznosu od 31.000,00 kn te druge rashode u iznosu od 55.500,00 kn.

Godišnjim programom rada te njegovim izmjenama i dopunama za 2021. planirane su aktivnosti, potrebna financijska sredstva za njihovu provedbu te izvori financiranja. Najznačajnije planirane aktivnosti za 2021. odnose se na aktivnosti u vezi s lokalnim izborima (organizaciju izbornog stožera te provedbu izbornih aktivnosti), organizaciju sjednica tijela Stranke na razini Središnjice i svih ustrojstvenih oblika Stranke te organizaciju aktivnosti i sjednica tijela asocijacija Stranke, obilježavanje značajnih datuma iz povijesti Stranke, Republike Hrvatske te vjerskih blagdana, sudjelovanje čelnika Stranke u radu međunarodnih asocijacija u kojima Stranka ima članstvo, međustranačka suradnja (čelnika partnerskih političkih stranaka, klubova zastupnika i vijećnika), kao i unaprjeđenje promocije Stranke u javnim medijima i na društvenim mrežama.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. te njihove izmjene i dopune, kao i Izvješće o primljenim donacijama tijekom 2021., dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 3.118.697,00 kn, što je 1.519.997,00 kn ili 32,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 379.368,00 kn ili 13,8 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	1.415.127,00	797.202,00	56,3
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	2.781.338,00	1.937.245,00	69,7
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	413.722,00	189.886,00	45,9
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	17.190,00	43.682,00	254,1
5.	Drugi prihodi	11.317,00	150.682,00	1 331,5
	Ukupni prihodi	4.638.694,00	3.118.697,00	67,2

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (za 844.093,00 kn ili 30,3 %) zbog manjeg broja osvojenih vijećničkih mandata na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021.; prihode iz državnog proračuna (za 617.925,00 kn ili 43,7 %) jer Stranka u 10. sazivu Hrvatskoga sabora ima dva zastupnika te je prethodne godine ostvarena naknada troškova za izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatskom saboru i na prihode od članarina i članskih doprinosa (za 223.836,00 kn ili 54,1 %) zbog manjeg broja uplatitelja članskog doprinosa.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 797.202,00 kn, što je 25,6 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke ostvareni su u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. U skladu s odredbama članaka 7. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u siječnju, srpnju i rujnu 2021. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 6/21, 78/21 i 107/21), prema kojima su Stranci raspoređena sredstva za dva zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru u iznosu od 797.202,00 kn. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke u siječnju, travnju, srpnju i listopadu 2021.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 1.937.245,00 kn, što je 62,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 1.546.344,00 kn, naknadu troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (koji su održani u svibnju 2021.) u iznosu od 389.401,00 kn te za dopunske izbore članova Općinskog vijeća Općine Brinje iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine koji su održani 3. listopada 2021. u iznosu od 1.500,00 kn.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 1.546.344,00 kn ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima te odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odredbom članka 96. navedenog Zakona, propisano je da će se postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji nisu dovršeni, dovršiti prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17). Do lokalnih izbora u svibnju 2021. Stranka je imala 691 vijećnika u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a nakon održanih izbora u svibnju 2021. ima ih 249.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe ostvareni su u iznosu od 389.401,00 kn. Navedena sredstva doznačena su na posebne račune Stranke otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 41/21). Prema spomenutoj Odluci pravo na naknadu troškova izborne promidžbe imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 189.886,00 kn, što je 6,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na članarine u iznosu od 86.720,00 kn i članske doprinose u iznosu od 103.166,00 kn. Ostvareni su na temelju odredaba Statuta, Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke, Pravilnika o članarini Stranke za 2021. te odluka o članarini i članskom doprinosu, koje je donio Glavni odbor u srpnju 2017. Pravilnikom o članarini te Odlukom o članarini utvrđena je godišnja članarina za sve članove Stranke u iznosu od 80,00 kn. Prema Odluci o članskom doprinosu (dužnosničkoj članarini), članski doprinos mjesečno uplaćuju članovi Stranke koji primaju plaću ili naknadu koja proizlazi iz mandata Stranke u Europskom parlamentu, zakonodavnoj, predstavničkoj i izvršnoj vlasti, tvrtkama, ustanovama, upravama, zavodima te drugim institucijama na svim razinama u Republici Hrvatskoj u iznosu od 3,0 % netoplaće. Nadalje, utvrđeno je da članovi Stranke koji primaju naknadu za rad u općinskim i gradskim vijećima odnosno županijskim skupštinama te za svako članstvo u upravnim vijećima i nadzornim odborima institucija i ustanova mjesečno uplaćuju članski doprinos u iznosu od 10,0 % neto isplaćene predmetne naknade. U 2021. Stranka je vodila evidencije o primljenim članarinama i članskim doprinosima te izdavala potvrde o primitku članarina i članskih doprinosa u skladu s propisima.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 43.682,00 kn, što je 1,4 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovne političke aktivnosti u iznosu od 37.707,00 kn te izborne promidžbe za članove predstavničkih tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 5.975,00 kn. Dobrovoljni prilazi (donacije) ostvareni su u novcu od dvije pravne osobe u iznosu od 25.000,00 kn te osam fizičkih osoba u iznosu od 18.682,00 kn. Pojedinačni dobrovoljni prilazi (donacije) primljeni od pravnih osoba iznosili su od 10.000,00 kn do 15.000,00 kn, a od fizičkih osoba od 10,00 kn do 5.000,00 kn. Dobrovoljni prilazi (donacije) primljeni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, kojima su propisane vrste, način primanja, uplate i iznosi dobrovoljnih priloga (donacija). Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) vođene su evidencije, zaključivani ugovori i izdavane potvrde.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 150.682,00 kn, što je 4,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na preostala neutrošena sredstva od kandidata za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i njihove zamjenike koje je Stranka predložila na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021., a koja su s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe spomenutih kandidata uplaćena na središnji račun Stranke u iznosu od 133.911,00 kn; od uplata političkih stranaka – koalicijskih partnera s kojima je Stranka sudjelovala na lokalnim izborima za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 6.500,00 kn, refundacija i kotizacija u iznosu od 10.217,00 kn te prihoda od (financijske) imovine u iznosu od 54,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 4.346.160,00 kn, što je 1.103.789,00 kn ili 34,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 192.248,00 kn ili 4,6 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	1.083.583,00	998.212,00	92,1
2.	Materijalni rashodi	2.123.087,00	3.198.407,00	150,6
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	722.941,00	1.965.323,00	271,9
2.2.	Drugi materijalni rashodi	1.400.146,00	1.233.084,00	88,1
3.	Rashodi amortizacije	0,00	43.358,00	-
4.	Financijski rashodi	19.422,00	49.656,00	255,7
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	1.900,00	0,00	-
6.	Drugi rashodi	14.379,00	56.527,00	393,1
	Ukupni rashodi	3.242.371,00	4.346.160,00	134,0
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	4.638.694,00	3.118.697,00	67,2
	Višak prihoda	1.396.323,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	1.227.463,00	-

U odnosu na prethodnu godinu, više su ostvareni rashodi za promidžbu i informiranje zbog financiranja izbora članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izbora općinskih načelnika, gradonačelnika i župana i njihovih zamjenika za 1.242.382,00 kn ili 171,9 %, financijski rashodi za 30.234,00 kn ili 155,7 % te drugi rashodi za 42.148,00 kn ili 293,1 %.

Ukupni rashodi ostvareni su za programe i aktivnosti u okviru redovne djelatnosti u iznosu od 2.581.539,00 kn, za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.060.451,00 kn (od čega u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 1.027.262,00 kn, financijskih rashoda u iznosu od 29.262,00 kn te drugih rashoda u iznosu od 3.927,00 kn), za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihove zamjenike u iznosu od 700.206,00 kn (u okviru materijalnih rashoda) i dopunske izbore nacionalnih manjina za članove Općinskog vijeća Općine Brinje u iznosu od 3.964,00 kn (od čega u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 3.500,00 kn i financijskih rashoda u iznosu od 464,00 kn).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 998.212,00 kn, što je 23,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 866.822,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 119.790,00 kn te druge rashode (božićnice, dar za djecu i edukacija zaposlenih) u iznosu od 11.600,00 kn. Prosječna isplaćena plaća u 2021. iznosila je 9.514,00 kn bruto, odnosno 6.784,00 kn neto. Plaće su obračunane u skladu s odredbama Pravilnika o radu tajništva Središnjice Stranke i organizaciji, radu i poslovanju tajništva Stranke, Pravilnika o stimulaciji i nagrađivanju rada zaposlenika Stranke, ugovorima o radu te drugim propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 1.965.323,00 kn, što je 45,2 % ukupno ostvarenih rashoda.

Ostvareni su za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.027.262,00 kn, za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihove zamjenike (prijenos/uplata sredstava na posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe spomenutih kandidata koje je Stranka predložila, na temelju odluka, koalicijskih sporazuma i dodataka koalicijskim sporazumima, a što je trebalo evidentirati u okviru računa iz računskog plana rashodi vezani za financiranje povezanih neprofitnih organizacija) u iznosu od 700.206,00 kn, za redovno poslovanje u iznosu od 234.355,00 kn te dopunske izbore nacionalnih manjina za članove Općinskog vijeća Općine Brinje (grafičke i tiskarske usluge) u iznosu od 3.500,00 kn.

Rashodi za izbornu promidžbu i informiranje za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 1.027.262,00 kn odnose se na rashode za grafičke usluge (između ostalog, priprema i tisak letaka, plakata, brošura, uvezivanje materijala te troškovi prema obračunima političkih stranaka – nositelja koalicijskih sporazuma) u iznosu od 333.671,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 259.230,00 kn, materijale za promidžbu i održavanje te uredski materijal (između ostalog, olovke, upaljači, kalendari, vrećice, blokovi, rokovnici, majice, maske za lice) u iznosu od 243.831,00 kn, najam javnih površina i *billboarda*, *bigboarda* te *city lighta* u iznosu od 96.593,00 kn, intelektualne usluge (između ostalog, usluge agencija i pravnog savjetovanja te javnobilježničke usluge) u iznosu od 30.302,00 kn, reprezentaciju u iznosu od 28.770,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 12.451,00 kn te druge usluge u iznosu od 22.414,00 kn.

Na lokalnim izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su održani u svibnju 2021., Stranka, odnosno pojedine županijske, gradske i općinske organizacije Stranke su samostalno te s 40 političkih stranaka (između ostalog, sa Socijaldemokratskom partijom Hrvatske, Hrvatskom demokratskom zajednicom, Hrvatskom strankom umirovljenika, Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom, Narodnom strankom – Reformisti, Građansko-liberalnim savezom, Hrvatskom narodnom strankom – liberalnim demokratima, Hrvatskom konzervativnom strankom, Domovinskim pokretom i Centrom) od veljače do svibnja 2021. potpisale 156 koalicijskih sporazuma. U pojedinim koalicijskim sporazumima navedeno je, između ostalog, da su potpisnici koalicijskih sporazuma suglasni da će troškove izborne promidžbe preuzeti Stranka; potpisnici su obvezni sudjelovati u troškovima prema utvrđenim omjerima; sredstva dobivena iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nakon provedenih izbora, pripast će Stranci, a sva sporna pitanja rješavat će se dogovorno. Stranka je otvorila 130 posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe, od kojih su podaci za 103 posebna računa dostavljeni Državnom izbornom povjerenstvu uz prijedloge kandidacijskih lista, dok je za 27 posebnih računa Stranka odustala od podnesene kandidacijske liste.

Stranka je za kandidacijske liste na kojima je nositelj sastavila financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe sa sastavnim dijelovima koji sadrže podatke za Stranku i političke stranke – koalicijske partnere te ih unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dostavila Državnom izbornom povjerenstvu. Po okončanju izbora te obračuna troškova izborne promidžbe nositelja koalicijskih sporazuma (Socijaldemokratska partija Hrvatske i Hrvatska narodna stranka – liberalni demokrati), Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskim izvještajima iskazala ostvarene rashode za financiranje izborne promidžbe za Stranku u iznosu od 1.060.451,00 kn, a u financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe (koji su unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dostavljeni Državnom izbornom povjerenstvu) iskazani su u iznosu od 1.053.790,00 kn. Razlika u iznosu od 6.661,00 kn, između ostalog, odnosi se na rashode za bankarske usluge za otvorene posebne račune za financiranje troškova izborne promidžbe.

Tijekom 2021. Stranka je uplatila predujmove za provedbu izborne promidžbe političkim strankama – koalicijskim partnerima u ukupnom iznosu od 237.838,00 kn, koji su evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u okviru obveza za predujmove, depozite, primljene jamčevine i ostale nespomenute obveze, umjesto u okviru potraživanja za dane predujmove, a nakon okončanja izbora, prema obračunima, na pripadajuće rashode. Nadalje, tijekom 2021., koalicijski partneri su na račune Stranke uplatili predujmove za provedbu izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 6.500,00 kn, koji su evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u okviru drugih prihoda.

Poslovne događaje (transakcije) vezane za posebne račune za financiranje izborne promidžbe Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama ni iskazala u financijskim izvještajima u okviru prometa računa (iz računskog plana) novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka, nego ih je po obračunu izravno evidentirala i iskazala u okviru računa druga nespomenuta potraživanja i obveze za dobavljače, odnosno pripadajućih računa prihoda i rashoda. Svi posebni računi za financiranje izborne promidžbe su zatvoreni, za što je poslovna banka izdala odgovarajuće potvrde. Iako transakcije po posebnim računima nisu evidentirane ni iskazane u prometima računa kod tuzemnih banaka, podaci o financiranju izborne promidžbe nedvojbeno su točno iskazani u financijskim izvještajima i evidentirani u poslovnim knjigama Stranke te konačna stanja pojedinih prihoda, rashoda, obveza i potraživanja odgovaraju izvještajima o financiranju izborne promidžbe dostavljenim Državnom izbornom povjerenstvu.

Rashodi za promidžbu i informiranje za redovnu djelatnost Stranke u iznosu od 234.355,00 kn odnose se na materijale za promidžbu (između ostalog, olovke i upaljači, pamučne maske za lice s tiskom, čestitke za Uskrs, Dan žena, Božić i kalendari) u iznosu od 164.921,00 kn, oglašavanje u tiskovinama u iznosu od 26.082,00 kn, na mrežnim stranicama Stranke u iznosu od 24.290,00 kn te na televiziji i radiju u iznosu od 16.562,00 kn i druge promidžbene usluge u iznosu od 2.500,00 kn.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.233.084,00 kn, što je 28,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 737.600,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 241.982,00 kn, naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 86.665,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 41.539,00 kn, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično (službena putovanja) u iznosu od 8.540,00 kn te druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 116.758,00 kn.

Rashodi za usluge u iznosu od 737.600,00 kn odnose se na zakupnine i najamnine u iznosu od 320.609,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 171.853,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja (službenih automobila te pričuva za poslovne prostore u zakupu) u iznosu od 75.602,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 62.634,00 kn, računalne usluge (između ostalog, održavanje programskih sustava evidencije članstva, praćenja izbora i pomoćne evidencije te razvoj softvera i zakup domena) u iznosu od 41.214,00 kn, intelektualne usluge (pet studentskih ugovora za administrativne poslove te odvjetničke i javnobilježničke usluge) u iznosu od 25.062,00 kn i druge usluge u iznosu od 40.626,00 kn.

Rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni u iznosu od 320.609,00 kn odnose se na zakup poslovnog prostora u iznosu od 256.516,00 kn, najam automobila (operativni *leasing* za službeno vozilo na temelju ugovora zaključenog u travnju 2019.) u iznosu od 44.253,00 kn, opreme u iznosu od 7.000,00 kn te dvorana i drugih javnih površina u iznosu od 12.840,00 kn. Prema evidenciji za 2021., Stranka je početkom godine imala 28 poslovnih prostora u zakupu (od čega je 25 poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave, dva prostora u vlasništvu Republike Hrvatske te jedan u vlasništvu fizičke osobe), a koncem 2021. ima ih 26 (zbog otkazivanja ugovora o zakupu za dva poslovna prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave). Površine poslovnih prostora u zakupu iznose od 11,9 m² do 435,6 m², a godišnje zakupnine ugovorene su u iznosima od 304,00 kn do 32.668,00 kn.

Rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza ostvareni u iznosu od 171.853,00 kn odnose se na troškove telefona, mobitela i interneta za potrebe tajništva Središnjice te županijskih i gradskih organizacija Stranke u iznosu od 128.605,00 kn, poštarinu u iznosu od 15.248,00 kn i troškove prijevoza (između ostalog, organizirani autobusni prijevoz na hodočašće u Mariju Bistricu te obilježavanje obljetnica) u iznosu od 28.000,00 kn.

Rashodi za materijal i energiju ostvareni u iznosu od 241.982,00 kn odnose se na gorivo za službena vozila u iznosu od 68.396,00 kn, električnu energiju u iznosu od 62.130,00 kn, plin u iznosu od 59.805,00 kn, sitni inventar i auto gume u iznosu od 25.478,00 kn, uredski materijal u iznosu od 21.081,00 kn te drugi materijal za redovno poslovanje u iznosu od 5.092,00 kn.

Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa ostvarene u iznosu od 86.665,00 kn odnose se na ugovore o djelu zaključene s četiri fizičke osobe za poslove administrativne tajnice, koordinatora asocijacija u županijskoj organizaciji Stranke, za usluge čišćenja poslovnog prostora te za sudjelovanje u protokolu i kao glazbena pratnja povodom obilježavanja 23. godišnjice smrti Josipa Pankrećića. Naknade su obračunavane i isplaćene u skladu s propisima.

Naknade troškova zaposlenima u iznosu od 41.539,00 kn odnose se na naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 30.882,00 kn, troškove cestarine u iznosu od 9.624,00 kn te službena putovanja u iznosu od 1.033,00 kn.

Drugi nespomenuti rashodi ostvareni u iznosu od 116.758,00 kn odnose se na troškove reprezentacije (između ostalog, ugostiteljske usluge za potrebe održavanja sjednica tijela Stranke na svim ustrojstvenim razinama, izbornih skupština u regionalnim organizacijama te obilježavanje značajnih datuma iz povijesti Stranke) u iznosu od 75.434,00 kn, protokola u iznosu od 22.240,00 kn te premije osiguranja u iznosu od 19.084,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 43.358,00 kn, što je 1,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na obračunanu amortizaciju za građevinski objekt (društveni dom), uredsku opremu i namještaj, komunikacijsku i opremu za druge namjene te prijevozna sredstva Stranke za 2021.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 49.656,00 kn, što je 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 43.939,00 kn, zatezne kamate (sudski spor) u iznosu od 3.776,00 kn te kamate po ugovoru o financijskom *leasingu* za vozilo u iznosu od 1.941,00 kn.

Bankarske usluge i usluge platnog prometa odnose se na usluge platnog prometa za potrebe financiranja troškova izborne promidžbe za lokalne izbore, koji su održani u svibnju 2021., u iznosu od 29.262,00 kn, za redovno poslovanje u iznosu od 14.213,00 kn te dopunske izbore nacionalnih manjina za članove Općinskog vijeća Općine Brinje u iznosu od 464,00 kn.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 56.527,00 kn, što je 1,3 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kazne i penale (po prekršajnim postupcima, između ostalog, za žensku kvotu na lokalnim izborima koji su održani 2017.) u iznosu od 52.580,00 kn i rashode za ostala porezna davanja (izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave održanih u svibnju 2021.) u iznosu od 3.947,00 kn.

– Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 1.227.463,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 2.430.585,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.203.122,00 kn. U Izvještaju o prihodima i rashodima pogrešno je u jednakom iznosu od 1.227.463,00 kn iskazan manjak prihoda za 2021. i za pokriće u sljedećem razdoblju.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 1.974.512,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	1.060.160,00	960.741,00	90,6
1.1.	Neproizvedena dugotrajna imovina	50.000,00	50.000,00	100,0
1.2.	Proizvedena dugotrajna imovina	1.010.160,00	910.741,00	90,2
2.	Financijska imovina	2.173.621,00	1.013.771,00	46,6
2.1.	Novac u banci i blagajni	1.881.997,00	702.967,00	37,4
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	58.447,00	128.677,00	220,2
2.3.	Dionice i udjeli u glavnici	100.000,00	100.000,00	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode	133.177,00	82.127,00	61,7
Ukupno imovina		3.233.781,00	1.974.512,00	61,1
3.	Obveze	226.818,00	263.767,00	116,3
3.1.	Obveze za rashode	172.912,00	234.305,00	135,5
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	42.466,00	25.462,00	60,0
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	11.440,00	4.000,00	35,0
4.	Vlastiti izvori	3.006.963,00	1.710.745,00	56,9
Ukupno obveze i vlastiti izvori		3.233.781,00	1.974.512,00	61,1
Izvanbilančni zapisi		369.372,00	858.685,00	232,5

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2021. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2021. za 1.259.269,00 kn ili 38,9 %. Smanjenje vrijednosti imovine odnosi se najvećim dijelom na financijsku imovinu koja je manja za 1.159.850,00 kn ili 53,4 % zbog smanjenja novčanih sredstava. Također, vlastiti izvori manji su za 1.296.218,00 kn ili 43,1 % (zbog ostvarenog manjka prihoda u izvještajnom razdoblju).

Neproizvedena dugotrajna imovina u vrijednosti od 50.000,00 kn odnosi se na zemljište u vrijednosti od 50.000,00 kn, licencu u vrijednosti od 1.333,00 kn te ispravak vrijednosti u iznosu od 1.333,00 kn.

Proizvedena dugotrajna imovina u vrijednosti od 910.741,00 kn odnosi se na umjetnička djela (spomen-ploča braći Radić i spomenik Stjepanu Radiću) u vrijednosti od 733.780,00 kn, uredsku opremu i namještaj te komunikacijsku i drugu opremu u vrijednosti od 219.768,00 kn, građevinski objekt (društveni dom) u vrijednosti od 120.000,00 kn, prijevozna sredstva (osobna vozila) u vrijednosti od 118.200,00 kn te ispravak vrijednosti u iznosu od 281.007,00 kn.

Financijska imovina u iznosu od 1.013.771,00 kn odnosi se na novac na računima kod tuzemnih poslovnih banaka u iznosu od 702.967,00 kn, udjele u glavnici (Zaklada braće Radić) u iznosu od 100.000,00 kn, potraživanja za prihode u iznosu od 82.127,00 kn (od čega se na potraživanja od jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave odnosi 78.127,00 kn te članarine 4.000,00 kn), ostala nespomenuta potraživanja u iznosu od 77.159,00 kn, jamčevne pologe u iznosu od 42.922,00 kn te potraživanja za više plaćene poreze i doprinose (potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje) u iznosu od 8.596,00 kn.

Od ukupno iskazanih potraživanja (za prihode, udjele u glavnici, jamčevne pologe, za više plaćene poreze i doprinose te naknade koje se refundiraju) u iznosu od 310.804,00 kn, na 31. prosinca 2021. dospjela potraživanja iznose 82.127,00 kn i čine 26,4 % ukupnih potraživanja. Do listopada 2022. potraživanja su naplaćena u iznosu od 25.300,00 kn ili 8,1 % ukupno iskazanih potraživanja.

Koncem 2021. obveze iznose 263.767,00 kn i veće su za 36.949,00 kn ili 16,3 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine, a odnose se na obveze za rashode u iznosu od 234.305,00 kn, obveze za kredite i zajmove u iznosu od 25.462,00 kn te odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja (odgođeno priznavanje prihoda od članarina) u iznosu od 4.000,00 kn. Obveze za rashode odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu od 96.611,00 kn (od čega su vrijednosno značajnije obveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 87.056,00 kn), obveze za zaposlene (plaća za prosinac 2021.) u iznosu od 90.688,00 kn te druge obveze u iznosu od 47.006,00 kn (od čega su vrijednosno značajnije obveze prema političkoj stranci – koalicijskom partneru u iznosu od 46.985,00 kn). Od ukupno iskazanih obveza u iznosu od 263.767,00 kn, na 31. prosinca 2021. dospjele obveze iznose 122.147,00 kn ili 46,3 %. Do sredine listopada 2022. obveze su podmirene u iznosu od 194.129,00 kn ili 73,6 % ukupno iskazanih obveza.

Vlastiti izvori u iznosu od 1.710.745,00 kn odnose se na vlastite izvore u iznosu od 2.938.208,00 kn te manjak prihoda (za pokriće u sljedećem razdoblju) u iznosu od 1.227.463,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 858.685,00 kn odnose se na operativni *leasing* službenog vozila u iznosu od 187.435,00 kn, najam opreme u iznosu od 11.250,00 kn te 23 sudska spora u tijeku u iznosu od 660.000,00 kn za počinjeni prekršaj na temelju članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08, 138/12 i 69/17).

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 20. rujna do 23. studenoga 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodna novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
4. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
5. Statut Stranke i njegove dopune
6. Pravilnik o radu tajništva Središnjice Stranke i organizaciji, radu i poslovanju tajništva Stranke (veljača 2019.)
7. Pravilnik o financijskom poslovanju Stranke (veljača 2020.)
8. Pravilnik o članarini Stranke za 2020.
9. Pravilnik o stimulaciji i nagrađivanju rada zaposlenika Stranke (veljača 2021.)

10. Godišnji program rada Stranke za 2021. te njegove izmjene i dopune za 2021.
11. Financijski plan Stranke za 2021. te njegove izmjene i dopune za 2021.
12. Odluka o članarini
13. Odluka o članskom doprinosu.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s prihodima iz proračuna, od članarina i članskih doprinosa, dobrovoljnim priložima (donacijama) i drugim prihodima. Također, obavljena je provjera obračuna plaća i naknada za zaposlene, ulaznih računa te dokumentacije u vezi s rashodima za promidžbu i informiranje, intelektualnim i osobnim uslugama, naknadama za obavljanje aktivnosti osobama izvan radnog odnosa, reprezentacijom, uslugama telefona, pošte i prijevoza, rashodima za donacije (pomoći) te drugim rashodima. Obavljeni su razgovori s tajnikom za tehničke poslove i financijskom tajnicom te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na planiranje te računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Planiranje

1.1. Godišnji program rada i Financijski plan Stranke za 2021. doneseni su i usvojeni na sjednici Glavnog odbora u prosincu 2020., a njihove izmjene i dopune u prosincu 2021. Financijskim planom za 2021., ukupni prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 3.042.000,00 kn. Izmjenama i dopunama Financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 2.739.329,00 kn, a rashodi u iznosu od 4.153.912,00 kn. U Financijskom planu te Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2021. nije vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga Stranka ostvariti na 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan.

Odredbama članka 16. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, propisano je da u financijskom planu neprofitne organizacije mora biti vidljiv planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan. Rezultat poslovanja sastoji se od prenesenog manjka, odnosno viška iz prethodnih godina i očekivanog manjka, odnosno viška za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan.

Državni ured za reviziju nalaže financijskim planom iskazati planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će biti ostvaren, a koji se sastoji od manjka/viška iz prethodnih godina, odnosno očekivanog manjka/viška u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

– Poslovne knjige i evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

Stranka je ustrojila glavnu i pomoćne knjige (evidenciju putnih naloga, knjigu ulaznih računa, evidenciju korištenja službenih vozila u službene svrhe, knjigu financijske imovine i obveza te analitičku evidenciju dugotrajne imovine). Knjiga ulaznih računa Stranke sadrži 1 813 ulaznih računa u ukupnom iznosu od 1.878.422,00 kn, koji su evidentirani u glavnoj knjizi. U knjigu ulaznih računa Stranke nisu unesena 674 ulazna računa ispostavljena Stranci za izbornu promidžbu u vezi s lokalnim izborima održanim u svibnju 2021., koji su evidentirani u poslovnim knjigama (putem temeljnica) i iskazani u financijskim izvještajima Stranke u ukupnom iznosu od 734.103,00 kn.

Knjiga ulaznih računa nije uredno vođena (ne obuhvaća sve ulazne račune), što nije u skladu s odredbom članka 15., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojom je propisano da se poslovne knjige vode na način da osiguraju ispravnost i kontrolu unesenih podataka, čuvanje i mogućnost korištenja podataka, dobivanje uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Državni ured za reviziju nalaže uredno voditi knjigu ulaznih računa u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Za 2021. evidentiran je i iskazan ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine i obračunana amortizacija u iznosu od 43.358,00 kn. Revizijom je utvrđeno da je za dva prijevozna sredstva korisni vijek upotrebe istekao prije 2017., a obračun je ispravak vrijednosti u iznosu od 7.000,00 kn. Zbog navedenog su ispravak vrijednosti dugotrajne imovine i obračun amortizacije za 2021. pogrešno evidentirani i iskazani više za 7.000,00 kn, odnosno trebalo ih je evidentirati i iskazati u iznosu od 36.358,00 kn.

Prema odredbi članka 24., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, vrijednost pojedinog predmeta dugotrajne nefinancijske imovine se amortizira, odnosno ispravlja linearnom metodom u korisnom vijeku upotrebe počevši od prvog dana mjeseca iza mjeseca u kojem je imovina stavljena u upotrebu. Prema odredbi članka 41., stavka 1. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, skupina računa 43 – Rashodi amortizacije, obuhvaća trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije (popis stopa amortizacije dugotrajne imovine sastavni je dio ovog Pravilnika). Amortizacija se počinje obračunavati od prvog idućeg mjeseca nakon mjeseca u kojem je imovina predana u uporabu.

Državni ured za reviziju nalaže pravilno obračunavati amortizaciju i ispravak vrijednosti dugotrajne imovine te ih evidentirati u glavnoj knjizi i iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Podaci o višku/manjku prihoda nisu u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2021. točno evidentirani ni iskazani. Tako je u poslovnim knjigama evidentiran i u Izvještaju o prihodima i rashodima iskazan manjak prihoda za izvještajno razdoblje u iznosu od 1.227.463,00 kn te u jednakom iznosu i manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju. U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. također je iskazan manjak prihoda u iznosu od 1.227.463,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu od 2.430.585,00 kn nije evidentiran u poslovnim knjigama ni iskazan u Izvještaju o prihodima i rashodima (stupac Ostvareno u izvještajnom razdoblju), a u prosincu 2021. korigiran je za ispravak vrijednosti imovine u iznosu od 68.755,00 kn te iznosi 2.361.830,00 kn. Navedeni korigirani višak prihoda pogrešno je u poslovnim knjigama evidentiran u okviru računa vlastitih izvora, umjesto u okviru pripadajućeg računa viška prihoda (prema računskom planu za neprofitne organizacije).

Nadalje, iz navedenog proizlazi da je, umjesto manjka prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju (1.227.463,00 kn), nakon izvršene korekcije prenesenog viška prihoda iz prethodnog razdoblja (2.361.830,00 kn, nakon korekcije), u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 1.134.367,00 kn.

Prema odredbama članaka 7., 8. i 10. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo propisano ovim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija; neprofitna organizacija, između ostalog, dužna je voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, a u svom knjigovodstvu obvezna je osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Nadalje, odredbom članka 8., stavka 2. te članka 28., stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitna organizacija, između ostalog, dužna je sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva; financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže podatke u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. iskazani su izvanbilančni zapisi – aktiva (AOP 201) u iznosu od 858.685,00 kn, a odnose se na potencijalne obveze po sudskim sporovima u iznosu od 660.000,00 kn, tuđu imovinu (službeni automobil) dobivenu na korištenje na temelju zaključenih ugovora o operativnom *leasingu* u iznosu od 187.435,00 kn te ugovora o najmu multifunkcijskih uređaja za ispis u iznosu od 11.250,00 kn. Navedeni izvanbilančni zapisi u Bilanci na dan 31. prosinca 2021. nisu iskazani u jednakom iznosu (858.685,00 kn) i u okviru računa Izvanbilančni zapisi – pasiva (AOP 202), a u poslovnim knjigama nisu uopće evidentirani, iako ih je trebalo evidentirati na pripadajućim računima iz računskog plana za neprofitne organizacije (skupina računa 61 Izvanbilančni zapisi – aktiva te 62 – Izvanbilančni zapisi – pasiva).

Prema odredbama članka 22., stavka 8. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te članka 51. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, tuđa imovina se prati u izvanbilančnoj evidenciji, a izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđu materijalnu imovinu, prava i vrijednosne papire.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati izvanbilančne zapise u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Glavni odbor Stranke je u prosincu 2021. donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza za 2021. i imenovanju inventurne komisije, koja je sastavila Izvješće o obavljenom popisu. Popisom je obuhvaćena nefinancijska i financijska imovina u vrijednosti od 1.974.512,00 kn te obveze u iznosu od 263.767,00 kn. Popisne liste, koje su ujedno i sastavni dio Izvješća o obavljenom popisu, ne sadrže detaljnu razradu jamčevnih pologa u iznosu od 42.922,00 kn te obveza za naknade osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 9.555,00 kn.

Također, temeljem jednog ulaznog računa u glavnoj knjizi evidentirana su dva prijenosna računala pojedinačne vrijednosti od 2.099,00 kn, dok je u analitičkoj evidenciji osnovnih sredstava, umjesto dva računala pojedinačne vrijednosti od 2.099,00 kn, evidentirano jedno računalo nabavne vrijednosti od 4.198,00 kn. U Izvješću o obavljenom popisu imovine i obveza nije utvrđena razlika u količini u odnosu na stanje u poslovnim knjigama.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 19., 20. i 21. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je, između ostalog, propisano da je neprofitna organizacija dužna najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Nadalje, propisano je da se podaci o popisu unose pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste, da su popisne liste knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis te da je nakon završetka popisa, povjerenstvo obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom zastupniku. Također, propisano je da zakonski zastupnik na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista te sukladno ovlastima koje proizlaze iz statuta ili drugih najviših općih akata neprofitne organizacije odlučuje o: nadoknađivanju utvrđenih manjkova, priznavanju i evidentiranju utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju imovine, mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati popis imovine i obveza te uskladiti knjigovodstveno i stvarno stanje u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima

Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima sadrže razradu i dopunu podataka iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ali nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su ostali prihodi ostvareni u iznosu od 150.682,00 kn, što je 139.365,00 kn ili 1 231,5 % više u odnosu na prethodnu godinu; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa ostvarene su u iznosu od 86.665,00 kn, što je 76.137,00 kn ili 723,2 % više u odnosu na prethodnu godinu; ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 56.527,00 kn, što je 42.148,00 kn ili 293,1 % više u odnosu na prethodnu godinu; financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 49.656,00 kn, što je 30.234,00 kn ili 155,7 % više u odnosu na prethodnu godinu; prihodi od dobrovoljnih prihoda (donacija) ostvareni su u iznosu od 43.682,00 kn, što je 26.492,00 kn ili 154,1 % više u odnosu na prethodnu godinu; rashodi za usluge ostvareni su u iznosu od 2.265.401,00 kn, što je 942.140,00 kn ili 71,2 % više u odnosu na prethodnu godinu; prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 189.886,00 kn, što je 223.836,00 kn ili 54,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu; prihodi po posebnim propisima ostvareni su u iznosu od 2.734.447,00 kn, što je 1.462.018,00 kn ili 34,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

Prema odredbi članka 9., stavaka 1. i 4. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje, a u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja izraženo je bezuvjetno mišljenje. Revizijom za 2021. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji	2019. 2020.	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prihode i rashode na istovjetan način i na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije, odnosno u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	28. veljače 2022.	provedeno
2.		2019. 2020.	Pravilno obračunavati amortizaciju i ispravak vrijednosti dugotrajne imovine te ih evidentirati u glavnoj knjizi i iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	28. veljače 2022.	djelomično provedeno
3.		2020.	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati obveze prema dobavljačima poštujući temeljna načela urednog knjigovodstva te potencijalne obveze u vezi sa sudskim sporovima u okviru izvanbilančnih zapisa u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.	28. veljače 2022.	djelomično provedeno
4.		2020.	Popis imovine i obveza obavljati u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	28. veljače 2022.	djelomično provedeno

Obrazloženje danih naloga koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- Za pojedinu dugotrajnu imovinu (dva prijevozna sredstva) ispravak vrijednosti, odnosno obračun amortizacije i dalje nije obračunavan, evidentiran i iskazan u skladu s propisima.

- Izvanbilančni zapisi u Bilanci na dan 31. prosinca 2021. nisu iskazani u jednakom iznosu (858.685,00 kn) i u okviru računa Izvanbilančni zapisi – pasiva (AOP 202), a u poslovnim knjigama nisu uopće evidentirani, iako ih je trebalo evidentirati na pripadajućim računima iz računskog plana za neprofitne organizacije (skupina računa 61 Izvanbilančni zapisi – aktiva te 62 – Izvanbilančni zapisi – pasiva).
- Popis imovine i obveza za 2021. je obavljen, ali popisne liste koje su sastavni dio izvješća o obavljenom popisu ne sadrže detaljnu razradu jamčevnih pologa u iznosu od 42.922,00 kn te obveza za naknade osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 9.555,00 kn.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.